

پایان سومین جشنواره کتاب سال تبریز/ جای خالی داستان‌نویسان‌های جوان شهر

کاروان سومین جشنواره کتاب سال تبریز امروز در یک عصر بارانی و اردیبهشتی با حضور جمعی از اهالی قلم و ادب به کار خود پایان داد.

کاروان سومین جشنواره کتاب سال تبریز امروز در یک عصر بارانی و اردیبهشتی با حضور جمعی از اهالی قلم و ادب به کار خود پایان داد. به گزارش خبرگزاری فارس از تبریز، پس از ماجراها و حاشیه‌های تلخ دومین جشنواره کتاب سال تبریز که به شکلی غم‌انگیز و در غیاب جمع کثیری از نویسندگان و اهل کتاب آذربایجان به کار خود پایان داد، برپایی آبرومند جشنواره امسال توانست امید یک اتفاق خوب فرهنگی در آشفته بازار برنامه‌های اجرایی اهل قلم تبریز را به آینده نیک این رویداد فرهنگی دهد. مدیرعامل سازمان فرهنگی هنری شهرداری تبریز در ابتدای مراسم با ناراحتی از وضعیت فعلی نشر و کتابخوانی در کشور یاد کرده و می‌گوید: ما همواره سعی کرده‌ایم در مجموعه خود از مسائل مربوط به کتابخوانی غفلت نکنیم و در این راستا خرید کتاب‌های ناشران بومی برای حمایت از نویسندگان را در برنامه قرار داده‌ایم. سیدرضا علوی همچنین به برپایی نمایشگاه‌های کتاب محله محور در آینده‌های نزدیک اشاره کرده و ادامه می‌دهد: امیدواریم این نمایشگاه‌ها را ابتدا در محله‌هایی دایر کنیم که در آنها کتابخوان و علاقمند به کتابخوانی زیاد بوده ولی قدرت خرید و دسترسی اندک است. علوی اضافه می‌کند: ایجاد و راه‌اندازی کتابخانه‌های محلی در شورای شهر به تصویب رسیده و از ما انتظار می‌رود این مطالبه را پیگیری کنیم. آذرماه 91 بود که فراخوان سومین جایزه کتاب سال تبریز در موضوعات جغرافیا و تاریخ، مذهبی، دفاع مقدس، کودک و نوجوان، روانشناسی و تکنولوژی آموزشی و ادبیات منتشر شد و همان روزها «# محمد رضانی» نویسنده و داستان‌نویس تبریزی، طی حکمی به عنوان دبیر علمی سومین جشنواره کتاب سال تبریز معرفی شد. این در حالی است که سال گذشته و در دومین جشنواره کتاب سال تبریز جمشید علیزاده با عنوان کردن «# نبود شرایط مناسب برای کار جدی ادبی» از دبیری دومین جشنواره کتاب سال تبریز استعفا کرد و به این ترتیب بود که این جشنواره بدون دبیر علمی به کار خود ادامه داد و آثار طی بررسی بین هیئتی متشکل از چند داور انتخاب شدند. رضانی از ارسال بیش از 200 اثر برای سومین جشنواره کتاب سال تبریز خبر می‌دهد و می‌گوید: از این بین 175 عنوان کتاب مورد قبول واقع شده و داوری شدند که از این بین 30 عنوان کتاب به دلیل ناهماهنگی تاریخ انتشار با قوانین جشنواره از داوری باز ماندند. وی می‌افزاید: با اتمام مرحله داوری در نهایت 7 کتاب برگزیده و 12 عنوان نیز حائز تقدیر شناخته شدند. به هر حال باید قبول کنیم در قحطی این روزهای برنامه‌های شهری که مدام به سمت اقتصاد و صنعتی شدن پیش می‌رود، برگزاری کوچک‌ترین برنامه فرهنگی هم اهمیت دارد و نباید نادیده گرفته شود. ولی حالا این سؤال هم مطرح می‌شود که آیا واقعا این جشنواره‌های سالانه توانسته‌اند آن طور که باید مخاطب خود را جذب کنند و تبدیل به یک "اتفاق" شوند؟ دبیر سومین جشنواره کتاب سال تبریز به عنوان تنها عضوی که هر سه سال در این جشنواره حضور داشته، می‌گوید: برگزاری چنین جشنواره‌هایی در جامعه‌ای مثل ایران قطعاً زمان زیادی برای اثرگذاری می‌خواهد تا در بین مردم نهادینه شود. ما همیشه در پی انجام کارهایی هستیم که بدون داد آن صرفاً کارهایی تزئینی می‌شود در حالی که باید کاری کنیم که جریان کتابخوانی به یک فرهنگ عمیق تبدیل شود و این جز با کار بر روی فرهنگ عمومی جامعه میسر نیست. وی ادامه می‌دهد: اقداماتی از این دست نیاز به فرهنگ‌سازی‌های جدی دارد؛ چنین کارهایی اگر رویکرد آن از شکل تزئینی و صرفاً تحلیل به شکل کاربردی‌تر سوق پیدا کند، در این مسیر نتیجه بهتری می‌توان گرفت. اقدامات فرهنگی نیازمند کار مستمر و مداوم است و نمی‌توان صرفاً با برگزاری چند دوره به نتیجه‌ای مطلوب دست پیدا کرد. این داستان‌نویس تبریزی با انتقاد از ضعف دیگر سازمان‌ها و نهادهای استانی در ارائه برنامه‌هایی فرهنگی می‌گوید: شاید این نقد وارد باشد که سازمان فرهنگی هنری شهرداری بی‌وقفه جشنواره‌های فرهنگی برگزار می‌کند ولی باید قبول کنیم که در شرایط فعلی چاره دیگری نیست. ادارات و سازمان‌های ما که داعیه فرهنگی دارند و باید در این عرصه فعال باشند، در رخت به سر می‌برند و تنها زمانی واکنش نشان می‌دهند که از آنها انتقاد می‌شود؛ در حالی که در حقیقت این واکنش و عکس‌العمل را باید در مورد جریان‌های فرهنگی نشان دهند نه انتقادهای رضانی ادامه می‌دهد: به عنوان یک شهروند تبریزی فکر می‌کنم جریان تولید فرهنگ و هنر در دنیای امروز اگر از سوی مسئولان و مدیران فرهنگی مورد توجه قرار نگیرد، آثار زبان‌بار فراوانی را شاهد خواهیم بود. ولی چشم که می‌چرخانی در غیاب مسئولان فرهنگی، از طرف دیگر جای بیشتر نویسندگان تبریزی هم اینجا خالی است! جوان‌هایی که در بیشتر جلسات داستان شهر حضور دارند و حتی بعضی از آنها کتاب خود را به جاب هم رسانده‌اند! اینکه چرا جشنواره کتاب سال تبریز پس از سه سال هنوز نتوانسته اعتماد این دسته را جلب کرده و میزبان داستان‌نویس‌های جوان شهر باشد هم جای سؤال دارد که رضانی در پاسخ به آن می‌گوید: داستان‌نویس‌های جوان ما هنوز از لحاظ شخصیت فرهنگی، آنطور که باید پخته نشده‌اند و هنوز در بیشتر موارد کتابی از خود ندارند؛ از طرفی هم شاید حضور در این اتفاق برایشان اهمیتی ندارد. از نکته‌های قابل توجه جشنواره امسال، حضور کوتاه مدت شهردار بود؛ علیرضا نوین که در میانه دوم مراسم از راه رسید برای اهدا جوایز روی سن رفت و یکبار هم به محری مراسم اشاره کرد که عجله دارد و زودتر کار اهدا جوایز را به پایان برسانند. این در حالی است که سال گذشته نوین برای دقایقی پشت تریبون رفته و از ضرورت توجه به امر کتابخوانی و وعده‌هایی از قبیل برگزاری سراسری و بین‌المللی جایزه کتاب سال تبریز سخن گفته بود. با این وجود دبیرخانه جشنواره امسال ابتکار شایسته‌ای هم به کار برده بود و آن برپایی نشست تخصصی در کنار اختتامیه جشنواره بود. نشستی پیرامون «# مکتب تبریز» که با حضور سید جواد طباطبایی، استاد برجسته و پژوهشگر فلسفه، تاریخ و سیاست به عنوان مهمان و سخنران ویژه مراسم امسال برگزار شد. سومین جشنواره کتاب سال تبریز هم نفرات برتر

خود را شناخت و طی آن در بخش ادبیات؛ کتاب «؛ همه افق» به قلم فریبا وفی به عنوان اثر برگزیده و کتاب‌های «؛شهری‌نگار» به روایت علیرضا قوچه‌زاده و «؛بیر اوجاقد» یکی کول توپاسی» اثر مشترک رقیه کبری و کیان خیای به ترتیب به عنوان آثار شایسته تقدیر در رتبه‌های اول و دوم معرفی شدند. در گروه آثار مذهبی، کتاب «؛برگزیده تفسیر المیزان» به قلم عبدالصمد اسلامی به عنوان اثر برگزیده انتخاب شد و کتاب «؛بله بله تا بلندای بهشت» به همت حسین دوستی به عنوان اثر شایسته تقدیر اعلام شد. در گروه تاریخ و جغرافیا؛ کتاب «؛نام‌آوران آذربایجان در سده 14» به قلم غلامرضا طباطبایی مجد به عنوان اثر برگزیده اعلام شد. همچنین در این گروه کتاب «؛بازآفرینی ربع رشیدی بر اساس متون تاریخی» اثر مشترک محمدعلی کی‌نژاد و آریتا بلالی اسکویی و کتاب «؛اسکو زیبای خفته در دامنه سهند» به روایت حمیدرضا مقیمی اسکویی به ترتیب رتبه‌های نخست و دوم آثار شایسته تقدیر شدند. در گروه دفاع مقدس، کتاب «؛حنجره عاشق» نوشته مهدی نعلبندی به عنوان اثر برگزیده شناخته شد. همچنین «؛احرام عشق» به همت معصومه طریقی به عنوان اثر شایسته تقدیر رتبه دوم اعلام شد. در گروه فرهنگ و هنر، کتاب «؛خانه‌های قدیمی تبریز» اثر مشترک محمدعلی کی‌نژاد و محمدرضا شیرازی به عنوان اثر برگزیده معرفی شد، کتاب «؛فوییه تون (سیری در فرهنگ آذربایجان)» به قلم محمد حریری به عنوان اثر شایسته تقدیر رتبه نخست انتخاب شد. در گروه کودک و نوجوان، نوشتار «؛سمفونی سب زمینی‌ها» به روایت عبدالمجید نجفی اثر برگزیده شد و کتاب‌های «؛دنیای نامرئی» با ترجمه مجید عمیق و «؛حیواناتار» اثر مشترک معصومه اژدری و حسن عبدالهی جهانی به ترتیب به عنوان رتبه‌های نخست و دوم اعلام شدند. در گروه روانشناسی، تکنولوژی و آموزش، کتاب «؛تیزهوشان متفاوت می‌اندیشند» با ترجمه علی‌اکبر راستگار محمودزاده به عنوان اثر برگزیده انتخاب شد. همچنین کتاب‌های «؛روش‌شناسی فرایند پژوهش» اثر مشترک میرحلیل اکرمی، محمدرضا عابدی و صمد پاشایی و «؛تولید جابک» به قلم سلیمان ایمانزاده به عنوان آثار شایسته تقدیر در رتبه‌های اول و دوم این گروه برگزیده شدند. در سومین جشنواره کتاب سال تبریز انتشارات «؛باران» تبریز به عنوان ناشر برگزیده سال شناخته و تقدیر شد. کاروان سومین جشنواره کتاب سال تبریز هم با حال و هوایی بهاری و برطرف کردن بخش مهمی از ضعف‌های سال گذشته خود به مقصد رسید؛ ولی حکایت قهر مردم با کتاب و وضعیت آشفته نشر همچنان باقی است.